

Vergaderjaar 2024–2025

30 180

Conferentie van Voorzitters van de parlementen van de Europese Unie

Z/ Nr. 36

VERSLAG VAN EEN CONFERENTIE

Vastgesteld 26 juni 2025

De Voorzittersconferentie, oftewel Speakers» Conference (EUSC), is de conferentie van de Voorzitters van de Kamers van de parlementen van de EU, inclusief het Europees Parlement. Jaarlijks komen de Voorzitters van de parlementen van de EU samen om informatie en best practices uit te wisselen en parlementaire samenwerking te stimuleren. De Voorzittersconferentie van de Europese Unie vond dit jaar onder Hongaars voorzitterschap plaats op 11–12 mei 2025 in Boedapest.

Namens de Eerste Kamer der Staten-Generaal nam de Voorzitter, Jan Anthonie Bruijn, deel aan de conferentie. Hij werd ambtelijk begeleid door de Griffier van de Eerste Kamer, Remco Nehmelman, en een griffiestaf. Namens de Tweede Kamer der Staten-Generaal nam de Voorzitter, Martin Bosma, deel. Hij werd ambtelijk begeleid door de Griffier van de Tweede Kamer, Peter Oskam, en een griffiestaf. De delegatie brengt als volgt verslag uit. De Voorzittersconclusies zijn als bijlage bij het verslag gevoegd.¹

Beide Voorzitters hebben op zondag voorafgaand aan de conferentie ook een gesprek gevoerd met vertegenwoordigers van de LHBTQI+-gemeenschap in Hongarije. Ook vond een gesprek plaats met de Ambassadeur van Nederland te Hongarije, Désirée Bonis en politiek secretaris Lennart Garritsen.

Voorzittersconferentie

De conferentie werd ingeleid met een welkomstwoord door de Voorzitter van het Hongaarse parlement, László Kövér, gevolgd door inleidende woorden van de Hongaarse premier Viktor Orbán. In zijn introductie sprak Orbán over de strategische doelen en de mate van paraatheid van de Europese Unie en over de centrale rol die nationale parlementen spelen in de Europese Unie.

¹ De documenten bij deze conferentie zijn te vinden op de website IPEX: EUSC_Conclusions_of_the_Presidency_12.05.2025_FIN.pdf

Op de agenda van de conferentie stonden werksessies over de toekomst van de Europese Unie en het behoud van de culturele identiteit in Europa.

Sessie I: The future European Union: – General perspectives – Federalism or national sovereignty

De sessie werd ingeleid door de Hongaarse parlamentsvoorzitter, László Kövér. Hij sprak over de verstoorde balans in de wereldpolitiek en benadrukte daarbij ook de invloed van private actoren. Volgens Kövér waren wensen voor meer federalisme in de EU niet afkomstig van de bevolking.

Daarna waren er keynote speeches van de Voorzitter van de Oostenrijkse Nationalrat, Walter Rosenkranz, en de Voorzitter van het Europees Parlement, Roberta Metsola. Rosenkranz benadrukte in zijn toespraak dat in Oostenrijk de steun onder de bevolking voor de EU niet is gedaald, maar dat er een behoefte leeft om problemen op een tastbare wijze en zo dicht mogelijk bij de bevolking op te lossen, in plaats van op een hoger, abstract niveau. Metsola daarentegen sprak veeleer over de unieke wijze waarop de Europese samenwerking tot oplossingen kan leiden, zonder daarbij het respect voor subsidiariteit uit het oog te verliezen. Het Europese project is in haar ogen niet perfect, maar nodigt uit tot verbetering en samenwerking.

Vervolgens namen verschillende delegaties het woord. Met name werd door de meeste delegaties steun uitgesproken voor Oekraïne, ook omdat de initiële conceptconclusies, opgesteld door het Hongaarse Voorzitterschap, van een veroordeling van de inval door Rusland geen melding maakten.

Verschillende delegaties gingen vervolgens in op de mate van federalisme en van nationale soevereiniteit en ook onderwerpen als uitbreiding, defensie, Meerjarig Financieel Kader en cohesie kwamen aan de orde.

In deze sessie sprak de Voorzitter van de Eerste Kamer, Jan Anthonie Bruijn, over de sterke toekomst van de Europese Unie, waarbij met respect voor de verschillen in de lidstaten wordt samengewerkt. Hij benoemde daarbij de externe bedreigingen voor de Europese Unie, zoals de onrechtmatige invasie door Rusland in Oekraïne. Maar hij benadrukte dat er ook aandacht moet zijn voor de interne bedreigingen binnen de EU, waaronder de bedreigingen voor de democratie, rechtsstaat en Europese waarden. Het vertrouwen van de burger in de overheid noemde hij daarbij cruciaal. Bruijn riep op hierin het Nederlandse voorbeeld te volgen, waarbij momenteel wordt onderzocht hoe het vertrouwen van de burger in de overheid en de rechtsstaat kan worden verbeterd.

Sessie II: Closer to voters: regionalism in Europe, and safeguarding Europe's cultural identity

Deze sessie werd ingeleid door de Hongaarse parlamentsvoorzitter, László Kövér. Kövér sprak over de christelijke waarden die de basis vormen voor de Europese waarden. Hij vroeg verder aandacht voor etnische identiteit en de bescherming van minderheden in Europa.

Daarna waren er keynote speeches van de Voorzitter van de Italiaanse Kamer van volksvertegenwoordigers, Lorenzo Fontana, de Voorzitter van het Parlement van Servië, Ana Brnabić en de Voorzitter van de Nationale Raad van Zwitserland, Maja Riniker.

De heer Fontana sprak over nationale culturele identiteit in Europa en onderstreepte dat nationale en regionale parlementen beter betrokken moesten worden bij Europese besluitvorming. Ook de Voorzitter van het Servische parlement, Brnabić, sprak over het belang van regionale betrokkenheid bij besluitvorming en van de erkenning van minderheden en officiële talen. Tot slot sprak mevrouw Riniker over de Zwitserse structuur in besluitvorming, met respect voor cultuur en identiteit – zij sprak over «cohesie door diversiteit», en welke lessen de EU hieruit zou kunnen trekken.

Vervolgens namen verschillende delegaties het woord. Aan bod kwam met name aandacht voor de regio's in de Europese Unie en voor cultuur en diversiteit als basis van Europese samenhang.

Conclusies

De Conferentie werd afgesloten met het bespreken en bij consensus aannemen van de conclusies. In de aanhef van deze conclusies wordt vermeld dat niet alle Kamervoorzitters inhoudelijke politieke verklaringen kunnen ondersteunen omwille van de aard van hun functie. Hiermee wordt ook de neutrale rol die de Eerste en Tweede Kamervoorzitters hebben in acht genomen.

Door een aantal delegaties werd opgemerkt dat, anders dan gebruikelijk, de conclusies hoogst politiek waren verwoord en zij riepen op toekomstige conclusies van deze Conferentie anders te verwoorden.

Bilaterale gesprekken

De conferentie wordt, naast de werksessies, met name ook gebruikt voor bilaterale gesprekken tussen Kamervoorzitters. Zo spraken beide de Voorzitters met meerdere collega's over best practices in parlementen.

De Voorzitter van de Tweede Kamer heeft bilaterale gesprekken gevoerd met onder andere de Voorzitter van de Oostenrijkse Nationalrat, de heer Walter Rosenkranz, over de verbouwing van het parlement en de Voorzitter van het parlement van Estland, de heer Lauri Hussar over de bilaterale en transnationale relaties. De Voorzitter van de Eerste Kamer trof de Voorzitter van het Europees Parlement, Roberta Metsola, en de Voorzitter van het Oekraïense Parlement, Ruslan Stefanchuk, en sprak verder uitgebreid met de Voorzitters van de Kamer en Senaat van het Zwitserse parlement, Maja Riniker en Andrea Caroni, met oog op een aanstaand bezoek van de Voorzitter aan het Zwitserse parlement.

De Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal,
Bruijn

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,
Bosma